

SÜMEG ÉS VIDÉKE

(SÜMEG-SZENT-GRÓT.)

TÁRSADALMI HETILAP.

A SÜMEGVIDÉKI GAZDAKÖR ÉS A SÜMEGI NÉPBANK HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden vasárnap.

HIRDETÉSEK: 2 hasábról polttér egyszeri hirdetésnél 10 H., többzori hirdetésnél 14 H. — Hivatalos hirdetéseknek minden szöveg 4 H. — Hirdetéseket és díjakat HORVÁT GÁBOR nyomdájába küldendők.

Előfizetési árak:		Felolvasó szerkesztő:		A lap szellemi részét illető közleményeket a szerkesztőséghez kérünk. Előfizetési pénzek Horvát Gábor könyvnyomdájába küldendők. Kéziratokat nem küldünk vissza.
Egész évre	8 kor.	ÉLES KAROLY.		
Fél évre	4 kor.	Leptulajdonos és kiadó:		
Negyed évre	2 kor.	HORVÁT GÁBOR.		
Egyes szám ára 20 fillér.				

Az általános szegényedés.

Mondják, hogy mint nemzet benne vagyunk az általános elszegényedés örvényében, legalább is a rohamos lejtőjén. Mint egyesek pedig sorban pusztulunk, előbb a könnyeműek, utóbb a szorgalmasak, végül a számítók is — ha így tart — menthetetlenül a meg nem élhetés anyagi áldozatai leszünk.

Sejtjük és látjuk ezt, de nem birunk előle menekülni, mintha meg volnánk zsibbasztva. És miért van ez, éppen a sok ünnepeltetések korszakában? A sok bajnak sok az oka! Ezeket mind alig volna lehetséges apróra tárgyalni.

Sok helyütt nem volt termés, bizony ezt megsínyli a gazda; másutt meg ha volt is egy kevés, amely a felcsigázott árak mellett megfelelné egy közepes esztendőnek; de ezekből mi haszna van a kisbirtokosoknak? Ezek rendszerint a fölösleges gabonájukat már akkor eladták, mikor a szemek még a kalászkokban voltak, amikor még az áremelkedésre nem gondolhattak. Így csak ismételten is a nagybirtokosoknak volt haszna.

Tanui vagyunk, hogy jut tönkre a kisipar, mely annyi ezer embernek nyújt

kenyeret. Pang a kereskedelem is, különösen a vidéken.

Szóval megindult a pusztulás az egész téren.

Hazánk egyik nagy férfának, Széchenynek alapelve volt, hogy legelső kelleke az államnak anyagi biztos megélhetése és vagyoni gyarapodása, mondván, hogy még egy elszegényedett nemzet sem birta megszerezni jogait és függetlenségét; ellenben a gazdag azt megtarthatja, sőt meg is szerezheti.

A vagyoni gyarapodás pedig a szorgalommal jó. A szorgalom ad vagyont, a vagyon ad jólétet, szellemi erőt — műveltséggel.

Ámde a műveltség szül új igényeket és új kiadásokat. Ezek megtámadják az erkölcsöket, mert kielégíteni vágyunk őket az erkölcs rovására is s megtámadva van az alap, kezdődik ismét a hanyatlás.

Baj még az, hogy mint mindenütt, úgy itt is a dolgok kölcsönhatásban vannak egymással. Az okban van az okozat s viszont az okozatban van az ok.

De tagadhatatlan alap a közerkölcsösség, ennek tetőpontján kulminál minden, ettől az eltérés már lejtő.

Hazai közelszegényedésünk folytán látjuk — fájdalom — a közerköl-

csösség hanyatlását is, mint következményt.

A régi magyar nyílt becsületesség helyett az önzés, a nepotizmus, a bármilyen való brillirozás emelkedik divattá.

Felül emelkedik mindenben a luxus, mutatja ezt az a pazarló körülmény, hogy évenként majd 10 milliót adunk külföldre, luxus cikkekért.

És végre a nagy szegényedésnek egyik főoka, hogy évenként sok-sok millióval többet kiadunk külföldre, mint amennyi államunkba bejő.

Látszik is a pénztelenség! Nemso-kára csereköztetésre jutunk! Adóba ökröt, csizmaért bort adunk.

A bajok gyökeres orvoslása részben tőlünk függ, de sokban honleányainkon is, kik takarékosággal párosult munkával, de főleg a nagy luxus elhagyásával nagyban hozzájárulnának a segítséghez.

Vonjuk hát lehetőleg össze kiadásaink rovatát. Lebegjen szemünk előtt az a közmondás: Addig nyujtózzunk, meddig a takarónk ér s vesszük szivünkbe a haza bölcsének mondását: A fényezés minden nemzetnek áldás, csak a magyarnak átok. Szabaduljunk ez átok súlya alól.

Mese a két gyerekről.

— A Sümeg és Vidéke eredeti tárcája. —

A nagymama, a két gyermek nagynénje, szomorúan állott föl karosszékéből, mely a nyílt veranda bejárójához volt tolvá és még egyszer megkérdezte:

— Hát elmentek?

A két gyermek bátortalanul nézett egymásra. A szemüket könny lepte el s aztán, mint a bűnösök, félénken hajtották le a fejüket.

— El! — ismételték tompán.

Fájdalmasan szakadt fel a sóhaj a nagymama kebléből. A keze reszketve simogatta a két gyermek haját és keserűen mondta:

— Igazatok van . . . Mit is csinálnátok ilyen unalmas öregasszony mellett? Ti, a fiatalok! Előttetek áll az élet, tiétek a világ! Igaz, igaz . . .

— De nagynéni!

— Semmi, semmi . . . Igazatok van. Na, csókolj meg Margit, meg te is Sándor.

A két gyermek nagyon elkeseredett. Bárhogy is igyekeztek elpalástolni, a könny csak úgy hullott a szemükből. A nagymama megsajnálta őket és kedélyeskedni próbált.

— Na, na, hát ez mi? Két ilyen meglett ember! Egy asszony és egy férfi! Nem szegénylitek magatokat? No, gyorsan, gyorsan! Csókoljátok meg egymást, hadd lássam, hogyan szeretik egymást. Aztán maga, férj uram, jól viselje magát, mert ha panaszt hallok, jaj Istenem mi lesz! Na, csak ne tiltakozzék. A férfi mind rossz csont. A kártya és a klub . . . ismerjük már ezeket a csábító ördögöket. Margit, tartsd kardában az uradat!

— De nagynéni, hiszen Sándor . . .

— Jó, jó, csak ne bizzál benne olyan nagyon. Te az én nevelésem vagy, hanem miatta bizony nem tenném tűzbe a kezemet. Amíg jogászkodott, tudod . . .

A két gyermek elnevette magát. Már elfelejtették a nagy keservüket, csintalan mosollyal néztek össze.

Lent a veranda lépcsőzete előtt dübörögve állott meg a nagy báty. János, az öreg kocsis, tisztelettel szólt a bakról:

— Tán mehetnének, urfi, mert zörög már a masina!

— Ej, ej, de nagy csacsi kend, öreg János. Hiszen már nem urfi az urfi, hanem tekintetes úr! — szólt rá a nagymama.

— Persze, persze, számár lesz az ember, ha már öreg, — dohogott az öreg kocsis. Lám a Pista gyerek, az unokám is lóvá tesz, unos-untón. Mindig a nyakamon nyargalász, adta kölyke.

A nagymama sóhajta fordult a gyerekek felé.

— Bucsuzunk hát gyermekeim! Bucsuzunk . . .

A két gyerek odaborult a nagymama vállára. Nem tudtak szólni, csak a könnyes szemük beszélt.

És egymást támogatva, reszketve mentek le a lépcsőkhöz.

— Lassan hajts, János!

János lassan hajtott s a nagymama neki támaszkodva a veranda oszlopának, elborult tekintettel nézett a két gyerek után. A fasor aztán eltakarta őket s az öreg, fehérhajú asszony erőteljesen esett vissza a karosszékébe.

Hát itt hagyták. Az édes szőkehajú kis leány, akit úgy nevelt fel baba korától és a vidám, derék jó fiú, akiből embert faragott. A két árva, akinek anyjuk helyett anyjuk volt . . . És most itt hagyták. Ők ime boldogok s most ő lett árva.

Hányszor mosolygott fel a gyönyörtől, amikor látta, hogy a két kis unokatestvér nagyon szereti egymást. Hogy lefestette képzeletében azt a napot, amikor egymásba teszi a két gyermek kezét és azt mondja nekik:

— Szeretitek egymást? Igen? Hát legyetek férj és feleség!

És azt a napot is megérte. És boldog volt. Hanem most, most . . . Ezt nem várta, nem hitte volna. Milyen balga volt. Hiszen gondolhatta volna, hogy annak a fiúnak lesznek vágyai, álmái, amelyek elszólják innen. Hogy ki akarja venni a részét a nemes küzdelemből, amit az élet nyújt. És az asszony követni fogja. Oh, hogy erre nem gondolt!

Ezelőtt két hónappal még milyen boldog volt. Mikor itt, az oltár előtt egymás mellett állott a két piruló gyerek és a pap kimondta rájuk az áldását. Minden álmát megvalósulni látta akkor és azt hitte, nem lehet már senki boldogabb. És másnap, mikor az a piruló, édes gyermekasszony bujt előle, kerülte a tekintetét.

Délebednél pedig úgy ült az a két gyermek az asztalnál, mint két gonosztevő. Lehajtották a fejüket és a világot egy szót nem szóltak volna. Margitnak el is égte száját a leves a nagy igyekvésben. És akkor ő odaszólt a fiúnak:

— No, hamar egy még forróbb csöket neki, hogy ne fájjon.

A háború és a búzaárak.

Port-Arthurnál eldőrdült az első ágyulövés — és Magyarországon közel két koronával emelkedett a búza ára. A békeszerető cár az első imát mondotta el dicsőséges hadseregének győzelmeért — és nálunk 25 koronával esett a vezető értékek árfolyama. Mily csodálatos jelenség ez, mely ugyancsak az öröktörvény jellegével bír és mégis mily természetesen és egyszerű. Nem az embereknek pusztulása, a kilőtt puska, por és a torpedók által okozott kár az az úr, mely betöltésre vár! Az emberek, a természetörök rendje szerint újjal váltatnak fel, a csatatéren elhalt vitézt az emberiség mérlegében az újszülött pótolja, a puskapor ára megtérül az emberiség fokozott forgalma s annak általános jutalma, a magasabb adó által. Ami világraszóló hatása van az ilyen háborúnak, az mind azokban a nemzetközi viszonylatokban kereshető és található, melyekkel az ágyudörgés, a dinamit robaja járn szokott.

Ami a japán-orosz háborút illeti, az főleg a nyerstermékek s azok közül első sorban a kenyér-mag áremelkedését okozta. Mert nem fog elmúlni egy hét — és Oroszország kimondja a nyerstermékeknek kiviteli tilalmát. A háború előreláthatólag hónapokig fog eltartani; a ma csak néhány ezredet szolgáló orosz hadsereg, a japán haderő tetemes volta miatt százazrekkel lesz megtoldandó. Mandzsuria terméketlen, tél is van, készletei sincsenek. Orosz búzával fog élni tehát az orosz katona, az orosz búzának tehát kimenetie nem szabad; és ha behozatalra talán nem is lesz szüksége, feleslegét ki nem eresztheti Oroszország. Németország, Franciaország és Anglia — e három beviteli állam — az orosz búzát nélkülözve, amerikaiakra szorul. Ámde Argentiniában az idén igen közepes volt a termés, Ausztrália sem mutatott fel számbavehető fölösleget. Igen természetes tehát, hogy Magyarország búzakészlete élénk keresletnek fog örvendeni és malmaink melyek máris kaptak Londonból tetemes lisztrendeléseket, fokozott mértékben fogják igénybevenni piacainkat.

Mind ezekből — bár nem szívesen vállalkozunk próféta-szerepre — méltán azt következtetjük, hogy búzáink, ha nem is úgy, miként az a spanyol-amerikai háború idején történt, 32 koronára, de előreláthatólag 22—24 koronára fog emelkedni. Be fog tehát végre következni az az állapot, melyet gazdáink oly régen óhajtottak: gazdag termésüket drága áron fogják eladhatni.

De sok gazdaember fogja áldani azt a kis, ferdeszemű sárga népet, mely Dávidként szembe mert szállani az orosz Góliáttal! Mint ahogy már egy hónap óta áldja a gondviselést és — a

Es akkor Sándor, az a nagy, délceg fiú esetlenül, zavartan fordult el s az a kis bohó asszony megszaladt. És nem lehetett aztán se szép szóval, se komolykodással kicsalni a leányszobából.

Igen, a leányszobából. Amelyet nász-szobává kellett avasztatni, mert Margit semmi kincsért nem akart kivonulni belőle. Az lett a hálószobájuk. Na hiszen, jól néztek ki. Ha egy kicsit kötédek, hancuroztak, hát mindjárt úgy fel volt forgatva, hogy Ninive sem különben. Alig is lehetett benne mozogni.

Oh, az édes gyermekek... Könyv hullott ki a nagyaszonny szeméből és görcsösen szoritotta zsebkezdőjét az ajkaihoz. Keserű zokogás folytogatta.

A park porondján lassan gördül be a nagy batar. János, az öreg, szomorúan szólott fel: — Hát elmentek... Bizony Isten, nem hittem volna.

— En sem... én sem... tördelte a nagyaszonny kétségbeesve.

— Majd visszagyűnnek még — mormogta az öreg vigasztaló hangon az öreg. — Ne tessék busulni!

Es mérgesen csapott közéje a lovainak. A két gyermek pedig ott állott a kis állomás bejárójánál. Megfogták egymás kezét és szomorúan nézték a távolba vezető sínparókat.

— Sándor, — szólalt meg végre a kicsi asszony — hát mit csinálunk mi Budapesten?

— Mit? — kérdezte mehökkenne a férfi. — Hát mit! Rám ott vár az irodám.

A nagynéni szépen berendezte. Aztán — nagy, híres ügyvéd leszek.

— Igen, de én, én... szepegett a kicsi

mienknél jobban értesült diplomáciáját és érzékenyebb bőrzéjét az amerikai farmer, aki eladósait már hetekkel azelőtt erre az alapra bazirozta. Érdekelte köreink előtt talány volt az, hogy Amerika 2 koronával is magasabban jegyezte gabonáját a miénknél, — most már tudjuk annak okát s talán még idejekorán tudtuk meg.

Az alkoholelles mozgalom.

Az elmúlt hetekben sok szó esett a pálinka-ellenes mozgalomról. A haj tulajdonképpen oka nem abban van, hogy a munkásság megszokta a szeszital fogyasztását és ettől elzúlik. A fogyasztás ugyanis a kiostár gondosságából kánálsem olyan nagyméretű, mint volt ezelőtt 1520 évvel. Akkor a szeszadó jelentéktelen volt, míg ma minden liter szesz után a kimerő háromféle címen 55 krajcár adót fizet, meg sem említvén az illeték, III. oszt. kereseti adó és egyéb horribilis kiadásokat.

A baj gyökerét főleg ott kell tehát keresni és találni, hogymint a „Magyar Kereskedők Lapja” írja, a község nem jut olyan italokhoz, amelyek elnevezésüknek megfelelőek. Szolgáljon például a konyak. Vajon hányféle, diszesebb diszesebb vignettákkal ellátott és üvegekbe dugaszolt lőrért árul-tanak az országban konyak elnevezés alatt?

Es ne tessék azt binni, hogy csak a depókban. Nem. A legelőkelőbb csemegézetben is így van ez, noha konyakot az orvosok a legúlyosabb betegnek is rendelnek.

Nem a kereskedő ennek az oka, csak a gyáros. Es ezzel ki lehet mutatni, hogy közegészségügyi szempontból bírálva a dolgot, a pörnép, amely közönséges szeszpalinkát fogyaszt, sokkal egészségesebb italt iszik, mint a konyakot élvező úri osztály. Hogy ez így van, annak egyedüli oka az, hogy hazánkban gombamódra elszaporodtak az éterolaj-gyártók, akik beutaztatják az egész országot, felkeresik a legkisebb községet, könyveket hagynak minden kunyhóban, amelyekben megvan írva, hogy nem kell rumot Brazíliából hozatni, hanem mindenki előállíthatja hideg uton is. A rum előállításához elegendő 1/2 liter szesz, egy kis rum — lényeg, fölkeverve 1/2 liter vízzel és megvan a kitűnő tearum. Hasonló utastással szolgál a törköly —, szilva —, stb. pálinkák előállítása tekintetében és a hiszékeny nép, sőt tapasztalatom szerint főleg az úri osztály fölül ezeknek a hangzatos utastásoknak, maga kever magának például olyan rumot, amellyel a teának még a tulajdonképpeni ízét is elveszi. A hatóságoknak kellene első sorban is ezeket az elszaporodott éterolaj-gyárosokat megrendszabályozni másrészt pedig odahatni, hogy a nép valóban tiszta italokat fogyaszthasson, vagyis a törköly tényleg törkölyből, a szilvórium szilvából, a konyak pedig tiszta borpárlatból álltassék elő. A másik ok a borfogyasztási adó magas tétele. A helyes intézkedés az volna, ha az állam különösen hazai bortermésünk érdekében, a borfogyasztási adót, ha nem is egészen törli el, de jelentéktelenül leszállítja, ellenben a pezsgő után ugyanezt az adóemet jelentéke-

asszony. — A nagynéni sem lesz ott s nekem nincs egy ismerősöm sem.

— Dehogynincs. Hát a nagynéni ismerősei?

— Igen, de én azokat nem ismerem.

— Oh, édes szentem, hát meg fogod ismeri őket.

A kicsi asszony elhallgatott. Némán merült magába s csak nagykesőn szólalt meg:

— Elment már János?

— El!

A csöpp asszony elmélázva nézett vissza az országút irányába.

— Sándor, — mondotta bizonytalanul — szeretnék még néhány szál mezei virágot szedni emlékül.

A férfi szótlanul indult az országúton. Az asszony mozdító tépdeste az árokszéli virágokat s egy-egy könnye csillogó harmatként ott reszkelt a virágok szirmán.

A kis órház felől élesen sivatott a vonat fűtőhangja. Miután utas nem volt az órháznál, a vonat közönyösen dűbörgött tovább.

A gyermek-házaspár szepeve nézett egymásra és halkán, megindultan mondta:

— Elkéstünk!

A következő pillanathan felvidult az arcuk. Az asszony vidáman, boldogan kacagni kezdett és futni kezdett abba az irányba, ahonnan az udvarház fala messzire fehéret.

Es mikor újra ott álltak a nagyaszonny előtt, a férfi elfogódott hangon mondta.

— Visszajöttünk!

Az asszony pedig megtoldotta:

— Es nem megyünk többé el soha!

X. Y.

nyen emeli. Hiszen ma a pezsgőtől fizetett fogyasztási adó semmiel sem több, mint a közönséges budai boré, noha a pezsgőfogyasztó urlembertől vajmi kevés szerepet játszik, ha egy-két koronával drágább vagy olcsóbb. A borfogyasztási adó leszállításával lehetővé tételik az, hogy különösen a munkásosztály, amely éppen úgy igényli az ünnepeket és vasárnaponkénti szórakozást, mint az az osztály, amely feketekávé mellett kávéházban és kaszinóban lel fel szórakozását, pálinka helyett bort igyék. A túlzások ellen maga a törvény már eléggé gondoskodik a rendeletével, hogy italmérő üzletben munkásnépnek munkabért elosztani, vagy már az ittas embernek italt kiszolgálni tilos. Ha ugyan az idevágó rendeleteket meg is tartják s ellenőrzik.

G. T.

HIREK.

A lélekharang.

Vékony hangja élesen rezeg át a hideg levegőn. Az emberek megilletődve hallják, megemelik kalapjukat s mélységes tohász kél keblök-ből: Istenem valaki haldoklik!

Sümegeben a lefolyt héten egyre sirt-zokogott a lélekharang. Napjában négyszer-ötször. Szomorú szava folyton hirdette. Egy magyar emberrel ismét kevesebb az emberek száma.

Február 26-án délután egyszerre 4 koporodót szállítottak a temetőbe s ugyanannyi holt várta, hogy visszaadják az édes anyaföldnek.

Ők beldögöltek, de utánuk itt marad a gyász és siralom.

Lélekharang éles szava, a nagy harangok mélységes búgása arra int: Vigyázzunk az egészségre s becsüljük meg az életet. Mert ez a legdrágább kincs. Élet csak egy van ezen a földön, ha ez elveszett: semmi hatalom vissza nem adja. Az egészség becses voltát pedig akkor érezzük igazán, mikor elvesztettük. Becsüljük meg, míg megvan.

Különösen a gyermekek egészségén és életén örködjének a szülők, féltékeny gondnal. Életük, egészségük olyan, mint a gyöngy virágszál: szelíd is, letörli, dér is elfonnyaszítja, sirba temeti.

A magyar fajnak különösen egyik nagy átka a nagy gyermek halandóság. A szaporaságban legelsőek volnánk, ha az óriás gyermek halandóság meg nem semmisítené amannak eredményét. Kicsinyeink körül ismét ott állokodik a fekete szárnyú angyal, a difteritisz és a vörheny palástjában. Még vigasztaló, hogy nem sok eredményt. Boszuját az öregeken tölti. A héten elszólitottak nagyrésze is meglett korú volt.

Vajon vigasztalás-e az azoknak, akik házában megjelent a gyász szőlet aró angyala.

— **Batthyány Lajos pipája.** Minden magyar ember szemében kegyeletes ereklyeszámba menő érdekes tárggyal gazdagodott a Darnay-múzeum. A nagy és nemes vértanúnak, **Batthyány Lajos** első felelős miniszterelnökünknek tajpipája ez. A pipa hosszú egyenes pipa. Előlapján Batthyány Lajos monogramja, fölül kilencágú grófi koronával látszik, domborműben. A pipa ezüstkupakos s a száját körűt ezüstkarikán 13-as próbászám van, amelyet készítésének évszáma: 1844 vesz körül. A pipa története szerint Batthyányi ezt használta az Újéppületben s mikor utolsó útjára szólította a halálos ítélet, neki ajándékozta börtönőrének. Ez azután fiára hagyta az érdekes ereklyét, kitől egy horvátországi múzeumba került. Innen szerezte meg Darnay Kálmán a napokban. Szemléve az érdekes és értékes ereklyét, az érzelme minő hulláma zajlik át szívének? Micsoda nagy események jutnak eszükbe! És megint csak megdöbben bennünk a szív, midőn a legnemesebb, a legnagyobb magyar vértanu szörnyű szenvedésére és megrázó tragikumára gondolunk. Az a pipa, meg a többi vértanu ereklyéje jó emlékeztető nekünk. Üdvös dolgot cselekedett Darnay, midőn múzeuma számára megszerezte.

— **Áthelyezés.** A pénzügyminiszter **Varga Lajos** zalaegerszegi pénzügyi számvizsgálót hasonló minőségben a máramaroszigeti pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez, **Tarr Károly** zalaegerszegi pénzügyi számtisztet hasonló minőségben az eperjesi pénzügyigazgatósághoz rendelt számvevőséghez helyezte át.

— **Halálozás.** **Pavonich Antal** nyug. jegyzőt f. hó 26-án reggel halva találta takarító asszonya az ágyban. A haldogult nagy idők tanuja volt. Veszprémcson járt a gimnáziumba, midőn a hármias hérc ölen fölharsant a szabadság riadója: Itt az idő, most vagy soha! A 16 éves ifjú lelke föllángolt a hívó szóra és beállott honvédnek. Sok nehézet csatát harcolt át, meg is sebesült. Fiatal kora dacára az őrmesterségig fölvitte. A szabadságharc után, az alkotmányos idők vissza-tértevel Rigács községe jegyzővé választotta meg. Előregedve, Sümege jött be nyugalomba,

itt élt szerény jegyzői és honvéd nyugdíjából. Élt szerényen, csöndesen, mindenkitől tisztelve és szeretve. E télen már folyton betegeskedett, de azért fenntartá. F. hó 25-én még megejtette szokott vendéglőjében vacsoráját, azután hazatért, lefeküdt és soha nem kelt fel többé. Átszenderült a tulsó világra. Amilyen volt élete, olyan csöndes halála. 27-én délután honvéd bajtársai s a közönség nagy részvételével adták vissza az anyaföldnek, amelyet annyira szeretett és amelyért ifjú vére omlott. Legyen áldott emléke!

— **Nemes tett.** Nem szabad elhalgatnunk Bárdi Ferenc dr. helybeli ügyvédnek azt a nemes cselekedetét, hogy Pavonich Antal 48-as honvédnak s nyugalmazott rigócai jegyzőnek már hosszabb idő óta teljesen ingyen lakást adott a eltemeteléséről gondoskodott. A széptett, amelyet egy öreg, a magyar szabadságért harcolt emberrel gyakorolt, igazán dicséretreméltó.

— **Halálozás.** Tapolcán f. hó 19-én kísérték a lakosság óriási részvételével özv. Glazer Ivánnét az örök nyugalom helyére. Ezerre ment a gyász kíséret száma. A koporsót és az azt vivő gyászkoszt számtalan koszorú borította. A város és vidéke összes intelligenciája megjelent, hogy az elhunyt urnókat az utolsó tiszteletet megadja. Az iparos ifjak önképző körének dalárdája meginduló gyászdalokat énekelt.

— **Lemondás.** Glazer Sándor, Tapolca városának bírja kilenc évi hivataloskodás után állásáról lemondott. Érzékeny veszteség ez Tapolcára. Glazer bírói működése rendkívüli sikereket mutatott föl, mert a lemondott városbíró minden idejét, munkásságát a városnak szentelte. Bírói működése eltörülhetetlen nyomatokat hagyott szomszéd községünkön. A képviselőtestület mely fájdalommal vette a lemondást, amelyhez Glazer szilárdul ragaszkodik s érdemeit jegyzőkönyvbe iktatta. — Az új bíró megválasztását f. hó 20-án kellett volna megejteni. Szentmiklósi Gyula főszolgabíró Keszler Gyulát, Marton Gyulát és Dobosi Elekot jelölte, de a választók egyetlen egy szavazatot sem adtak be s így a gyűlés eredmény nélkül oszlott szét.

— **Meghívó.** A jánosházi izr. jótékony nőegyesület fennállása 50 éves évfordulójának megünneplésére, pénztára javára folyó évi március hó 6-án a jánosházi társaskör termében zártkörű táncmulatságot tart. Belépti-jegy személynként 2 K. Felülvezetéseket köszönettel fogad és hirlelő nyugtáz a rendezőség. Kezdeté 8 órakor. Műsor: 1. Allegorikus próló. Irta és előadja: Stern Jenő. Az előforduló előképek női szerepelt Kohn Janka, Kohn Erzi, Kovács Margit, Reisinger Jolán, Rózner Erzi, Salzberger Irma, Schlesinger Irén, Schwartzberg Gizi és több kis leánya. 2. Magánjelenet. Előadja: Engel Elza. 3. Dialóg. Előadja: Kohn Janka és Lusztig Erzi.

— **A Balatonpart vasut.** A Veszprém-tapolcai balatonparti 81 km. hosszú b. é. vasut, melynek engedélyesei Reó Jenő, és Szűcs Béla, engedélyezési tárgyalását febr. 26-án tartották meg a kereskedelemügyi miniszteriumban. A bizottság megállapította az építési feltételeket, a vasut költségvetését és az engedélyokirat szövegét. Hogy a Balaton északi partja és a főváros között minél gyorsabb összeköttetés létesüljön, az engedélyesek 45 km. óránkénti maximális sebesség engedélyezését kérték. E kérelmet a bizottság ama feltétellel, hogy az egész vasutat zuzott kőbe ágyazzák, pártólól terjeszti a kereskedelmi miniszter elé.

— **Vasuti főllivizsgáló A tapolca—keszthelyi vasutvonalon a kereskedelmi miniszter rendelkezése e héten tartották meg a műszaki főllivizsgálókat. E célra kiküldött bizottságban résztvettek a kereskedelmi miniszterium részéről Tárnoky Mór felügyelő, mint a bizottság vezetője, a m. kir. vasut és hajózási felügyelőség részéről Marzós Károly főfelügyelő, a máv. igazgatóságtól Lányi Nándor mérnök, a máv. szombathelyi üzletvezetőségétől Bachl Károly felügyelő, Vetzler Lajos mérnök és Stein Mór osztálymérnök, a déli vasutól Weber és Stranzki felügyelők, a Keszthelyvidéki vasut részvénytársaság részéről Stein Miklós mérnök. A bizottság 15. és 16-án a vonalat külön vonaton bejárta, az egyes építményeket részletesen megvizsgálta és a vizsgálat eredményéről jegyzőkönyvet vett fel. A bizottság azután visszautazott Budapestre, hol folytatják a jegyzőkönyv megszerkesztését. Ezzel a tapolca—keszthelyi vasut végleg lekerült a napirendről s csak a törvényhozás engedélyét várja, hogy aztán a keszthely—balatonszentgyörgyi vonallal egyesítve fölvegye a „Keszthelyvidéki vasut r. t.” címet.**

— **Esernyőgyár Alsólendván.** Az odaváló Híradó írja, hogy régóta vajudik ott ez a kérdés a most *Worman* Béla kereskedő elhatározta, hogy felállítja a gyárat, mellyel hirdeti a magyar ipar izmosodását és meggátolja sok pénznek a kivándorlását és sok silány portékának a bevándorlását. — Üdvözljük és szerencsét kívánunk az új gyárnak.

— **Országos vásár.** Sümegen a márc. 8-án tartandó országos vásárra hasított körmű Állatok felhajtását a földm. m. kir. miniszterium megengedte azzal, hogy a száj és körömfájással fertőzött és a vérszerűletbe tartozó községekből vagy azokon át hajtani nem szabad.

— **Mének.** A múlt évben Sümeg elvesztette a ménlovakat. Akkor fölszóltunk, hogy könnyelműen átengedték más községnek a ménlovakat. Az idén azonban ismét visszazerezték. A lovak f. hó 25-én érkeztek meg s Skállák Mihály istállójában vannak.

— **A Marcal ér tisztogatása** tárgyában megindított mozgalom annyira haladt, hogy a vármegye alispánjának rendelete folytán az érdekeltségi tárgyalást Karácsony Kálmán és a szombathelyi kulturmérnöki hivatal közbejöttével f. hó 20-án Óludon megtartották. A műszaki tervek szerint a tisztogatást hét és fél kilométer hosszúságban eszközölik. Az érdekeltségbe tartoznak Mihályfa, Óhid, Kis- és Nagygyörbő, Döbröce és Dabrona. A tisztogatással mintegy 500 hold lesz termővé, ami mintegy 400 érdekeltségi tag tulajdona. Az előirányzott költség 8000 K-ra rug. Az ügyben a döntést elsőfokulag az alispán eszközöli. Vajha másutt is követnék ez üdvös mozgalmat, amivel nagy területek kerülnének hasznos kultúra alá.

— **Léghajóval a Balatonon át.** Kress bécsi mérnök kormányozható léghajójának első felszálása a Balaton taván fog megtörténni. Kress jelenleg Oroszországban időzik, de már áprilisban Magyarországra jön az előkészületek megkezdésére. Kress már egy ízben felszállt léghajójával, de akkor kísérlete balul ütött ki. Azóta léghajóját módosította. A király is anyagi segítséggel támogatja.

— **A halkisérleti állomás.** A földmívelésügyi miniszter halkisérleti állomást rendezett. Ez Budapest Rottenbiller-ucca 23 szám alatt meg is nyílt. Vezetője: Ráz István, az állatorvosi főiskola helyettes rektora, aki Tallán Béla földmívelésügyi miniszter intenciója szerint ingyen választ minden oly kérdésre, melyet halbetegségekre vonatkozólag tesz a gazdaközönség. A beteg halakból néhányat kell beküldeni az állomásnak, az élettelen halakból ugyanolyt darabot kell fűrészpör közé anyagi jéggel oszmagolni, mely a szállítmány megérkezéséig el nem olvad.

— **Mit árusíthat a vegyeskereskedő.** A kereskedelmi miniszter elhatározta, hogy rendszerileg egész terjedelmében szabályozza a vegyeskereskedők és szatócsok üzletkört s ehhez a kereskedelmi kamarák véleményét kérte ki. Nos hát, nem irigyljük a miniszter helyzetét, amikor majd a vélemények alapján döntenie kell arról, szabad-e a vegyeskereskedőknek és szatócsoknak oserépedényeket, férföltönyöket, vasat és vasárkat stb. árusítani, vagy sem. Mert — mint a „Magyar Kereskedők Lapja” írja — ahányan vannak kamaráink, annyiféle tanáccsal szolgálnak a kereskedelmi miniszternek. Az egyik változatlanul fenn akarja tartani az eddigi állapotot; a másiknak az a véleménye, hogy amely vegyeskereskedő az említett árukkal is foglalkozni kíván, azt csak külön iparigazolvánnyal tehesse. Van olyan kamara is, amely a külön iparigazolvány váltásának kényszerét csak arra az esetre akarja megállapítani, ha a vegyeskereskedő a vegyeskereskedés bejelentésekor kifejezetten be nem jelenti azt a szándékát, hogy az említett cikkeket is akarja üzletében tartani. Végül akadt egy kamara, amely valóságos osztályokba akarta sorolni az országnak összes városait és községeit aszerint, amint lakik-e bennük az említett árucikkeket foglalkozó speciális kereskedő vagy iparos vagy sem és ha igen, kettőnél több-e avagy kevesebb s természetesen eszerint más és más intézkedéseket javasol. Kiváncsiak lehetünk, hogy a kereskedelmi miniszter a sokféle vélemény közül melyikhez fog csatlakozni. Annyi bizonyos, hogyha a miniszter a fogyasztó közönséget is megszávatatná, sokkal világosabb és egyöntetűbb képet nyerne arról, hogy mit szükséges a vegyeskereskedőnek és szatócsnak árusítania és mit nem.

— **Atkölthető iparosok iparigazolványa.** Milyen érvénye van az iparigazolványnak, országos-e vagy lakóhelyhez kötött? Fontos kérdés az egyik községből a másikba most meglehetősen gyakran költöző iparosok szempontjából. Az ipartörvény értelmében, az iparigazolvány egy iparhatósági területre, járásra, városra, illetve fővárosi kerületre szól. Ha tehát az iparos más iparhatósági területre tartozó községbe költözik át, új iparigazolványt kell váltania. De ha képesítéshez kötött iparról van szó, a képesítés az új iparhatóság előtt nem kell igazolni, mert a régi iparigazolvány a képesítést is igazolja.

— **A közszállítások kifizése körül** igen sok vidéki hatóság oly eljárást követ, melyet mulatságonak lehetne nevezni, ha nem volna bosszantó. Jobb ügyhez méltó rendszerességgel ugyanis oly

időben szokták meghirdetni a versenytárgyalást, amikor a hirdetmények már csak történeli értéke van. Minthogy — mint a Vállalkozók és Iparosok Lapja írja — már ismételtelen merültek fel panaszok az érlejtési hirdetményeknek olyan időben történő közzétételéi miatt, amelyek az érlejtést egyenesen illuzóriussá teszik azáltal, hogy az esetleg pályázni szándékozó cégeknek nem adnak időt az ajánlatukhoz szükséges adatok beszerzésére, az Országos Iparregyesület egy konkrét eset alkalmából ismét felhívta a kereskedelmi miniszter figyelmét erre a vissza-ságra és kérte, hogy az összes közhivatalok és intézetek szükségleteik beszerzésére és munkáik kiadására vonatkozó hirdetéseiket olyan időben tegyék közzé, hogy az érdekelte iparosoknak és más ajánlattevőknek módjukban legyen a szükséges adatokat összeszerezni és ajánlatukat egyébként is kellő módon előkészíteni.

— **A házalók.** A vidéki kereskedelemre és iparra nézve valóságos országos csapás számba mennek a házalók, ezek a modern sáskák, akik országsszerte járjukban letarolják a termést, melet a helyi kereskedők és iparosok az aratáshoz hozzájárulhatnak. Igyekeznek is a különböző községek, törvényhatóságok mind több óvintézkedést életbeléptetni ez ellen az újkori sáskajárás ellen, amely a kereskedőknek és iparosoknak sok helyütt teljesen lehetetlenné teszi a megélhetést. Így legutóbb, mint a „Magyar Kereskedők Lapja” írja, Békés vármegye törvényhatósági bizottságának január havi közgyűlése tárgyalás alá vette Mezőberény községnek a házalók eltiltása iránt benyújtott kérelmét, azt a következő érdekes okadatulással teljesítette: Mezőberény község képviselőtestületének a házalás eltiltására vonatkozólag előterjesztett kérelme figyelmébe veendő volt azért, mert a nevezett község nagyszámú iparosai és kereskedői az ottani fogyasztó közönségnek igényeit kielégíteni képesek s a házaló kereskedés szabad gyakorlása a letelepült iparosok és kereskedők megélhetését nehezíti s köztelherviselésüket csökkenti. Különben a helybeli kereskedelem és ipar fejlődése első sorban is attól függ, hogy a kereskedők és iparosok kellő megélhetése biztosíthatassék. Minden erre irányított kérelmet pedig a vármegye törvényhatósági bizottsága lakosai érdekében kész örömmel teljesít. Zala egyes községeiben is volt hasonló mozgalom. Hát Sümegen? cikk volt lapunk hasábjain. Ezzel vége, mert minálunk hideg érzéketlenség uralkodik polgártársaink érdeke iránt.

— **Kopár területek befásítása.** A földmívelésügyi miniszterium a vizmosza és kopár területek befásítása érdekében már évekket ezelőtt mozgalmat indított. Vidékünkön különösen Naggyörbön vannak ily területek. A vármegye alispánja a sümegi szolgabírótságot felhívta, hogy a tapolcai erdőgondnoksággal egyetemben helyszíni tárgyalást tartson. A tárgyalást legközelebb meg tartják.

— **Vitéz éjjeli őr.** Jenei Sándor bazi lakos febr. 16-án este 9—10 óra között jött ki a kocsmából. Takács József éjjeli őr megtámadta és vastag botjával hatalmas ütéseket mért rá. A lármára odament Partics László s megakartá gátolni Takácsot az ütlegelésben. Erre ez Partics ellen fordult s több ütessel leütötte. A jelentés szerint Partics László alighanem belehalt az ütlegekbe. A vitéz éjjeli őrt törvény elé állítják.

— **Örült-e vagy koldus?** A múlt héten egy kétes alakot tartóztatott le a csáktornyai rendőrség tiltott koldulásért. A letartóztatott a szolgabíró előtt egészen jókedvűen mondotta el, hogy ő háró Zornberg Sándor tanuló, károlyvárosi születésű, zágrábi illetőségű és a Zágráb mellett stenyveci örültek házából szökött meg hol épen egy évig volt. Egy regényes történetet beszélt el. Ő szerinte, bár nagy foku idegességben szenved, azért teljesen ép eszű. Először 14 éves korában volt az angyalföldi bolondok házában s most a múlt év január havában 18 éves korában került a horvátországi bolondok házába, honnan először a múlt évi december hóban szökött meg s akkor Keszthelyig ment, most is csak pénzt akart szerezni a budapesti útra, hol rokonai laknak. Egyébként elég értelmes feleleteket ad s csakugyan észesztűnek is gondolná az ember, ha nem mosolyogna mindig elbeszélte élettörténetének legkomolyabb részleteinél is. Különben egyszer azt is mondotta, hogy 6 hónappal ezelőtt tényleg egy kissé bolond volt, mert Rudolf trónörökösnek képzelte magát; de csak rövid ideig tartott nála. — A vizsgálatot megindították.

— **Konyhakertész kerestetik,** nős vagy nőlen. Bővelbet a kiadóbudatában.

Gazdák, ha nagy terméshez akarnak jutni, Mauthner-féle magvakat vessenek. Idei árjegyzékét, mely 226 oldalra terjed, *Mauthner Ödön* és, és kir. udvari magkereskedése Budapestén,

Rottenbiller-ucca 33. mindenkinek ingyen megkölvi. A kitűnően tisztított, legnagyobb csiraképeséggel bíró, fajtiszta magvak árai alacsonyak. Különösen felémeltetők az impregnált takarmányrépamagvak és a legnemesebb gabnafélék dús választéka.

Nyavalyatörés!

Ki nyavalyatörős és más ideges bajban szenved, kérjen iratot ingyen és bérmentve a szabad hatyú gyógyszerár által Majna-Frankfurt.

Lakások, gazdasági épületek fedésére szolgáló vízátthatlan kátrányos fedőlemezt, kátrányos pépszalagot és kátrányt

állandóan raktáron tart és a legolcsóbban elárusít Würzburger Jakob, Sümege.

Hirdetéseket jutányos áron felvesz a kiadóhivatal.

Sár cipő (galoschni) hölgyek részére 1 pár 1 frt 25, duplaerős, urak részére 1 frt 75. Würzburger Jakobnál, Sümege.

AZ. BUDAPESTI 112
IV. KÖRÜLT
KLEIN és SCHWARCZ
legnagyobb férfi-, fiu- és gyermek-ruha-áruház.
Legolcsóbb és legjobb bevásárlási forrás
Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltenek.
Képes árjegyzék ingyen.

Gazdák és állattenyésztők

figyelmébe ajánlom az állatok emésztését elősegítő

tápport,

mely eredeti csomagokban kapható

Márkus Salamon Fia cégnél, * * * Sümege.

BRÁZAY FÉLE SÓSORSZESZ
NAGY ÜVEG ÁRA: 2 KORONA
KIS ÜVEG ÁRA: 1 KORONA
HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGHEZ MELLEKELVE VAN!

Pártoljuk a hazai ipart és viseljünk

szegedi nyakravalót,

mely dús választékban kapható

Márkus Salamon Fia

cégnél, Sümege.

8 nap próba!

Csak 2.75 forintért küldök utánvétellel, vagy az összeg előleges beküldése mellett.

Egy nélkülözhetetlen nickel remont, zsebóra „System-Roskopf Patent” jeggyel, 36 órás szerkezettel és másodpercmutatóval, pillanatra pontosan járó, 3 évi jótállással, (egy elegáns aranyozott óralánc és reklám-cikk ingyen mellékeltek).

Nem megfelelőnél pénz vissza, azért veszteség kizárva.

M. J. Holzer

óra- és ékszer gyári raktár nagyban, Krakau, (Öst.) Dietelsg. 66.

A cs. és kir. állami hivatalnokok szállítója. Képes óra- és ékszer-árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Ügynökök kerestetnek. Hasonló hirdetések utánzatok.

ACETYLEN

központi telepek építését és berendezését eszközli a legelőnyösebb feltételek és jövődelmezőségi szavatosság mellett

KLINGER RICH. gép és fémárugyár magyarországi telepe, BUDAPEST VII. HERNAD-U. 43.

Üzemben lévő építés alatt álló telepek: Cirkvenica, az Adria partján, Spitz a Duna mellett, Gumpoldskirchen Bécs mellett, Neustadt a d. Tafelfichte Csehországban, Graunersdorf Alsó-Ausztriában, stb.

Minden vevő jogosítva van az árut (eredeti csomagolásban) az alant említett intézetben (Wien IX.) díjmentesen megvizsgáltatni.

Az első Trieszti Cognac párlati intézet (Destillerie.) CAMIS és STOCK BARCOLABAN TRIEST mellett ajánlja belföldi

GYÓGY-COGNAC-ját

mely francia módszer szerint készült és az általános ausztriai gyógyszerész egyesület kísérleti állomása ellenőrzése alatt áll.

1/2 palack 5 korona, 1/3 palack 260 korona 10 palack rendelésénél 10% engedmény.

Kapható: Sümege, Márkus Salamon Fia fűszerkereskedésében; nagybani eladás a vidék részére Sattler Józsefnél, Nagy-Kanizsán.

Minden vevő jogosítva van az árut (eredeti csomagolásban) az alant említett intézetben (Wien IX.) díjmentesen megvizsgáltatni.

Vegy. ellenőrzés a cs. és kir. belügyi miniszterium által jóváhagyott kísérleti állomás és elemiszemek vizsgáló intézete által Bécs IX. Sptalgsasse 31.